

ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ

Διοικούσα Επιτροπή

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: kipan@central.ntua.gr

ΑΘΗΝΑ, 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

Θέμα: Οι Θέσεις της Δ.Ε. της ΚΙΠΑΝ για το νομοσχέδιο που αφορά τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών. Αντιλαμβάνεται η συνάδελφος κυρία Αναπληρώτρια Υπουργός, τις δραματικές συνέπειες αυτής της πολιτικής στους διάφορους τομείς ευθύνης της;

Προ μηνός τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, που έκλεισε στις 15/10, σχέδιο νόμου με τίτλο «Δεύτερος και Τρίτος Κύκλος Σπουδών– Προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και διδακτορικές σπουδές». Με το σχέδιο αυτό το Υπουργείο Παιδείας συνεχίζει την τακτική που έχει υιοθετήσει, να αλλάξει τα πάντα στην Ανώτατη Εκπαίδευση προς το χειρότερο με την τακτική της σαλαμοποίησης, δηλαδή της σποραδικής ψήφισης διατάξεων για μικρά ή μεγάλα θέματα. Χωρίς ποτέ να έχει παρουσιάσει ένα συνολικό σχέδιο για τα Πανεπιστήμια και τα ΤΕΙ, αντιστρέφει βήμα – βήμα τις ρυθμίσεις του πρόσφατου θεσμικού πλαισίου (Ν 4009/2011), αλλά και πολλές προγενέστερες ρυθμίσεις που επιτρέπουν στα Ιδρύματα να λειτουργούν με στοιχειώδη αποτελεσματικότητα. Επιπλέον, το κάνει αυτό αγνοώντας τον περίφημο «Εθνικό και Κοινωνικό Διάλογο για την Παιδεία», που διεξήγαγε με μεγαλόστομες διακηρύξεις. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν μεταπτυχιακά που δεν ανταποκρίνονται σε διεθνή πρότυπα ποιότητας ως προς το επίπεδο εμπάθυσης, ή τον αριθμό των φοιτητών, ή τη σύνθεση του διδακτικού προσωπικού και των συμμετεχόντων τμημάτων, ή το ύψος των διδάκτρων και τις παρεχόμενες υποτροφίες. Όμως αυτά δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως άλλοθι προκειμένου να επεκτείνει η κυβέρνηση την πολιτική της αποδιάρθρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στις μεταπτυχιακές σπουδές.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο ουσιαστικά καταργεί την αυτοτέλεια των Πανεπιστημίων όσον αφορά τη δυνατότητα να αποφασίζουν για την ίδρυση και λειτουργία των μεταπτυχιακών τους προγραμμάτων, υποβαθμίζει την αξιολόγηση τους μέσω των θεσμοθετημένων για το σκοπό αυτό οργάνων (ΟΜΕΑ, ΜΟΔΙΠ, ΑΔΙΠ) και επιβάλλει γραφειοκρατικές διαδικασίες και ρυθμίσεις που θα δυσκολεύουν την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

Αντίθετα, η αυτοτέλεια των ΑΕΙ όσον αφορά σε αποφάσεις ίδρυσης και λειτουργίας ΠΜΣ και διδακτορικών σπουδών όχι μόνο πρέπει να διατηρηθεί, αλλά και να ενισχυθεί. Η ίδρυση Σχολής Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στο κάθε Πανεπιστήμιο να οργανώσει αυτόνομα και με ορθολογικό τρόπο υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές και ταυτόχρονα να καθορίζει το ίδιο το Πανεπιστήμιο, με τον Οργανισμό και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς του, τα σχετικά οικονομικά και διοικητικά θέματα, π.χ. δίδακτρα, αμοιβές διδασκόντων, υποτροφίες για τους φοιτητές, προσέλκυση χορηγιών/προγραμμάτων, δημιουργία ξενόγλωσσων προγραμμάτων, συνεργασίες με άλλα ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων ιδρυμάτων του εξωτερικού κ.λπ. Πολύ δε περισσότερο, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού του, να χαράζει και να αναπροσαρμόζει κατάλληλα και όταν το ίδιο το κρίνει τη στρατηγική του στο πεδίο αυτό, με γνώμονα τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη δυναμική της επιστήμης και της τεχνολογίας.

Δικλείδα ασφαλείας για την αυτοτέλεια των Ιδρυμάτων ως προς τις μεταπτυχιακές σπουδές πρέπει να αποτελέσει η Ανεξάρτητη Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας – ΑΔΙΠ, με ενίσχυση της λειτουργίας της. Η

συνεχής, εσωτερική και εξωτερική, αξιολόγηση της ποιότητας και η παροχή της αρμοδιότητας στην ΑΔΙΠ να διακόπτει τη λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, που δεν καλύπτουν προσυμφωνημένους με τα ΑΕΙ όρους ποιότητας, μπορούν να διασφαλίσουν την υψηλή ποιότητα των σπουδών δεύτερου και τρίτου κύκλου.

Ειδικότερα για το θέμα των διδάκτρων, παρόλο που η στάση της κυβέρνησης είναι επαμφοτερίζουσα, καθώς μιλά για «τέλη εγγραφής» και θέτει απαγορευτικά περιοριστικούς όρους, είναι τουλάχιστον θετικό ότι αναγνωρίζεται πλέον η αναγκαιότητα καθιέρωσής τους, ώστε να καλύπτονται μερικώς τουλάχιστον τα λειτουργικά έξοδα μεταπτυχιακών προγραμμάτων, και κυρίως αυτά που αφορούν εργαστηριακά αναλώσιμα. Είναι επίσης στη σωστή κατεύθυνση να υπάρξει κάποιο αντικειμενικό όριο στο ύψος των διδάκτρων, ώστε να αποφευχθούν υπαρκτά, αλλά ευτυχώς σπάνια, φαινόμενα υπερβολικού και αδικαιολόγητου κόστους για τους φοιτητές. Όμως το ύψος των διδάκτρων δεν πρέπει να ρυθμίζεται όπως γίνεται στο παρόν νομοσχέδιο αυθαίρετα, αλλά πρέπει να προσαρμόζεται ρεαλιστικά στο λειτουργικό κόστος της κάθε κατεύθυνσης μεταπτυχιακών σπουδών (ανθρωπιστικές επιστήμες, φυσικές επιστήμες, επιστήμες υγείας, επιστήμες μηχανικών κλπ) μετά από εκτίμηση από την ίδια την πανεπιστημιακή κοινότητα σχετικά με το κόστος λειτουργίας μεταπτυχιακών προγραμμάτων στις διαφορετικές κατευθύνσεις.

Με το συγκεκριμένο προσανατολισμό και το περιεχόμενο του παρόντος νομοσχεδίου, αν αυτό ψηφιστεί, τα μεταπτυχιακά προγράμματα στα ελληνικά ΑΕΙ θα συρρικνωθούν δραματικά, ανεξαρτήτως της ποιότητάς τους και της ανταπόκρισής τους σε πραγματικές ανάγκες, ακαδημαϊκές ή της αγοράς εργασίας. Τα ΑΕΙ θα στερηθούν πολύτιμους πόρους, ενώ χιλιάδες δυνητικοί υποψήφιοι μεταπτυχιακοί φοιτητές και ανάλογες θέσεις εργασίας επιστημονικού προσωπικού - κυρίως των νεότερων γενεών- είτε θα μεταφερθούν σε άλλες χώρες είτε θα τροφοδοτήσουν τα πολυάριθμα και μη ελεγχόμενα μεταπτυχιακά προγράμματα του ιδιωτικού τομέα. Μετά την σκανδαλώδη μεταχείριση των μεγαλοεκδοτών, την αξιοσημείωτη ενίσχυση -και μάλιστα σε καιρούς μεγάλης κρίσης- των ιδιωτικών σχολείων (βλέπε [1]), ήλθε φαίνεται η σειρά και των κολεγίων. Εγείρεται το προφανές ερώτημα: είναι εις γνώση της συναδέλφου κυρίας Αναπληρώτριας Υπουργού, οι δραματικές συνέπειες αυτής της πολιτικής στους διάφορους τομείς ευθύνης της;

Η Διοικούσα Επιτροπή της ΚΙΠΑΝ καλεί την Κυβέρνηση να αποσύρει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο και να προσέλθει σε ένα ουσιαστικό, ειλικρινή και εφ' όλης της ύλης διάλογο με την πανεπιστημιακή κοινότητα για την οργάνωση των μεταπτυχιακών σπουδών στην χώρα, με σεβασμό σε βασικές ακαδημαϊκές αρχές και αξιοποιώντας την σχετική πλούσια διεθνή εμπειρία.

Διοικούσα Επιτροπή **της** **ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ**

Αναφορές:

[1] ΒΗΜΑ, ΝΔ: *Αυξήθηκαν κατά 55% οι εγγραφές στα ιδιωτικά Σχολεία*,
<http://www.tovima.gr/society/article/?aid=840811>

Κοινοποίηση:

- Κύριο **Νικόλαο Φίλη**, Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, minister@minedu.gov.gr
- Καθηγήτρια **Σία Αναγνωστοπούλου**, Αναπληρώτρια Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, pgianna@otenet.gr
- Καθηγητή **Κώστα Φωτάκη**, Αναπληρωτή Υπουργό Έρευνας και Καινοτομίας, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, fotakis@iesl.forth.gr
- Καθηγητή **Θεοδόση Πελεγρίνη**, Υφυπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, tpelegr@ppp.uoa.gr
- Καθηγητή **Γιάννη Παντή**, Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 15180 Μαρούσι, gengram@minedu.gov.gr
- **Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων**
- **Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων**
- **Τμήμα Παιδείας Κομμάτων του Κοινοβουλίου**
- Πρόεδρο ΑΔΙΠ, Καθηγήτρια **Νικολέτα Χ. Παϊσίδου**, adipsecretariat@hqa.gr
- **Σύνοδο Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων**, lilnikol@interel.uoa.gr
- **Σύνοδο Προέδρων Συμβουλίων Ιδρύματος Ελληνικών Πανεπιστημίων**, aleka.choulaki@cs.uoi.gr
- **Σύνοδο Προέδρων Ερευνητικών Κέντρων** secretary@synodos-ek.gr
- **Διοικούσα Επιτροπή της ΠΟΣΔΕΠ**, dioikousaepitropiposdep@googlegroups.com
- **Προέδρους Συλλόγων Καθηγητών Ελληνικών Πανεπιστημίων**
- **Σύνοδο Προέδρων ΤΕΙ**, chara@teikoz.gr
- Πρόεδρο ΟΣΕΠ/ΤΕΙ, Καθηγητή Εφαρμογών **Απόστολο Κοκκόση**, akokkos@teipir.gr
- Πρόεδρο ΕΕΕ, Δρ. **Μαρία Κωνσταντοπούλου**, mkonstan@bio.demokritos.gr
- **Ομοσπονδίες & Συλλόγους Επιστημονικού, Εργαστηριακού και Διοικητικού Προσωπικού των ΑΕΙ**
- **MME**